

D E C I Z I E

02 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari împotriva Ministerului Finanțelor, Primăriei mun. Chișinău, Guvernului Republicii Moldova cu privire la restituirea bunurilor naționalizate în urma represiunilor politice, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2013, prin care apelul declarat de către Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari a fost respins și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 18 octombrie 2012, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 25 august 2009, Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari au depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor, Primăriei mun. Chișinău, Guvernului Republicii Moldova cu privire la restituirea bunurilor naționalizate în urma represiunilor politice.

În motivarea acțiunii reclamanții Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari au indicat că în noaptea de 13 iunie 1941, după întocmirea de către șeful grupei operative a NCVD-ului Scvortov I.N. a unui protocol de percheziție, Scripcari – Romanova Iulia împreună cu mama ei Romanova Olga au fost deportate forțat pe motive politice și sociale în regiunea Acmolinsc Republica Cazahă.

Toată proprietatea acestora, inclusiv pământul proprietate privată cu suprafața de 9,90 ha, dintre care 6 ha plante cu viță de vie, 1 ha de livadă, 2,564 ha de pășune și 0,33 ha teren aferent casei a fost supusă naționalizării. Deținerea pământului în proprietate privată de către Olga Romanova se confirmă prin certificatul de arhivă nr. 24-08/03 din 18 ianuarie 2008.

Prin Hotărârea Sovnarcomului RSSM nr. 996 din 15 octombrie 1945 terenul naționalizat a fost transmis Unității experimentale de selecție a Institutului Agricol.

În anul 1994, aflându-se în lagărul pentru represați, Olga Romanova a decedat.

Iulia Romanova s-a căsătorit în anul 1948 cu Matvei Scripcari, care la fel era represat. De la căsătoria acestora în locurile de represiune s-au născut 3 copii Scripcari Nina, anul nașterii 1949, Olga Scripcari anul nașterii 1951 și Gheorghii Scripcari anul nașterii 1953. Doar în anul 1960 familia Scripcari a avut posibilitatea reală de a reveni în Moldova și s-a instalat cu traiul în satul Vișiniovca, actualmente raionul Cantemir.

Mai indică că odată cu căderea regimului sovietic, prin hotărârea CGB-ului R. Moldova din 14 decembrie 1989, Marvei Scripcari și Scripcari-Romanova Iulia au fost reabilitați. La fel a fost reabilitată și Olga Romanova, prin decretul Președintelui URSS din data de 13 august 1990.

La 23 martie 1990 Scripcari-Romanova Olga, soția reclamantului Matvei Scripcari și mama reclamantilor Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari au depus pe numele Președintelui CGB-ului din Moldova o cerere cu nr C604, prin care a solicitat restituirea valorii bunurilor de care ea și mama ei Olga Romanova au fost deposedate ca urmare a represiunilor politice. Cererea a fost remisă pentru executare președintelui Comitetului executiv al mun. Chișinău, care nu a întreprins nici o acțiune întru restituirea bunurilor sau recuperarea valorii acestora.

Ulterior, la insistența Iuliei Scripcari-Romanova, Comitetul Securității de Stat din Moldova i-a expediat acestuia un răspuns din data de 28 iunie 1990, prin care o informa că materialele ce au stat la baza evacuării persoanelor menționate în cerere în anul 1941 nu au fost depistate.

După decesul Iuliei Scripcari-Romanov, mai multe cereri de restituire a proprietății naționalizate ilegal în instanțele competente a depus soțul acesteia Matvei Scripcari.

De fiecare dată cererile rămâneau neexaminat sau readresate altor instituții.

Începând cu anul 2007, au adresat nenumărate cereri la Primăria mun. Chișinău, ce s-au soldat cu compensarea parțială a valorii bunurilor naționalizate, cu excepția pământului, ceea ce i-a determinat să înainteze prezenta acțiune în judecată.

Prin urmare, solicită Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari obligarea Primăriei mun. Chișinău să le restituie în natură lotul de pământ cu suprafața de 9,56 ha situat pe adresa mun. Chișinău, str. Valea Dicescu 36/2, în prezent Timiș 28, mun. Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 decembrie 2011 cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol pe motivul neprezentării reclamantilor în ședința de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 09 ianuarie 2012, la cererea reclamantilor a fost anulată încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 decembrie 2011.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 18 octombrie 2012 acțiunea lui Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2013 a fost respins apelul declarat de către Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 17 iunie 2013, Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Recurenții, Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari, în motivarea recursului au indicat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe deoarece nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță ca fiind stabilite, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și au fost încălcate sau aplicate greșit normele de drept material sau normele de drept procedural.

Consideră că atât legislația națională cât și cea internațională prevede restituirea terenurilor către persoanele supuse represiunilor politice de regimul totalitar.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii este cert faptul că la 05 iunie 2013 Curtea de Apel Chișinău a expediat părților copia deciziei din 28 martie 2013, iar la 17 iunie 2013, adică în termenul prevăzut de lege Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari au declarat recurs.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 28 august 2013 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârilor judecătorești din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Din actele pricinii s-a constatat că Matvei Scripcari este soțul iar reclamantii Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari sunt copii Iuliei Romanova-Scripcari, represată politic în anul 1941 împreună cu mama ei Romanova Olga Anton, ambele reabilite ulterior.

Atât Olga Romanova cât și Iulia Scripcari-Romanova sunt decedate.

S-a stabilit că prin decizia Comisei speciale municipale din 30 ianuarie 2009 s-a dispus restituirea valorii bunului imobil casa de locuit cu veranda a familiei Romanov, confiscate în anul 1941, situate pe fosta Timireazev nr. 28, evaluate la suma de 9114000 lei conform raportului de evaluare a bunului imobil respectiv, urmașilor acestora, reclamantilor recurenți Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari.

În același timp Comisia municipală a respins pretenția recurenților-reclamanți cu privire la restituirea în natură a terenului cu suprafața totală de 9,90

ha, inclusiv 6 ha plantate cu viță-de-vie , 1 ha livadă, 33,6 ari pe lângă casă și 2,564 ha teren arabil (f.d. 59-60).

Din actele pricinii este cert faptul că recurenții au fost despăgubiți de către autoritatea publică locală a valorii casei de locuit confiscate ilegal, insistând asupra restituirii în natură a terenurilor ce au aparținut familiei Romanov, membrii căreia au fost supuși represiunilor politice.

Conform art. 4 alin. (4) Codul funciar, nu se admite restituirea terenurilor foștilor proprietari și urmașilor lor. Acestora li se pot atribui terenuri în proprietate în condițiile prevăzute de prezentul cod.

Conform art. 12 alin. (1) al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225 din 08 decembrie 1992, cetățenilor Republicii Moldova supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați li se restituie, la cererea lor sau a moștenitorilor lor, bunurile confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesia lor.

Nu se restituie terenurile, pădurile, plantațiile multianuale, obiectivele scoase din circuitul civil, precum și alte bunuri confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesie din considerente ce nu au legătură cu represiunile politice.

Reieșind din cele expuse instanța de recurs consideră că instanțele de judecată inferioare corect au concluzionat că potrivit Decretului Sovietului Suprem al URSS din 18 august 1940 cu privire la punerea în aplicare a legilor sovietice și naționalizarea pământurilor în Basarabia a fost dispusă naționalizarea tuturor pământurilor, inclusiv a persoanelor ce nu au legătură cu represiunile politice.

Astfel, terenurile care se solicită a fi restituite, au fost naționalizate pe întreg teritoriu înainte de începerea represiunilor în privința rudelor apropiate și recurenților care s-au început la 13 iunie 1941, și prin urmare terenurile au fost scoase din posesie din considerentele ce nu au legătură cu represiunile politice, astfel corect instanțele au concluzionat că recurenții-reclamanți nu au dreptul de a cere nici plata despăgubirilor acestora.

Întreaga construcție din recurs se axează pe faptul că instanța de apel nu a cercetat adecvat probele care au importanță pentru justa soluționare a pricinii și o simplă citare a normelor de drept material și procedural, la care se raportează toate celelalte considerente din motivarea hotărârilor contestate cu privire la netemeinicia cerințelor recurentului – reclamant.

În circumstanțele stabilite în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că temeinic și legal instanțele de judecată au concluzionat cu privire la respingerea integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată, la caz, fiind aplicate corect de instanțe prevederile normelor de drept material, iar argumentele recurentului în acest sens sunt neîntemeiate, fără suport legal și probatoriu.

Distinct de cele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. art. 445 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2013 și hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 18 octombrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Matvei Scripcari, Gheorghe Scripcari și Olga Scripcari împotriva Ministerului Finanțelor, Primăriei mun. Chișinău, Guvernului Republicii Moldova cu privire la restituirea bunurilor naționalizate în urma represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătoria

Valeriu Doagă

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan

Ion Corolevschi